

Bag maskerne

Af skoleelev Maja Nørgaard Linderøth, Ellevangskolen, Risskov

Augusta Winterfeldt var en del af spillet. *Jeg* var her bare, og det gik op for mig alt for sent, at de små brikker kan spille en kæmpe rolle, hvis de store flytter blot en anelse på dem.

Jeg betragtede hele tiden Augusta. Hver dag. Lagde mærke til, hvordan hun førte sig frem. Hvordan hun smilede. Hvordan hendes kjoler så ud. Hun havde fået malet billeder af sig selv over det hele. Både på væggene og dørene. Hendes paradeseng lignede nærmest en trone, og alt imens hendes liv bestod af at danse, synge og grine, bestod mit af at pleje, hjælpe til og gøre rent. Jeg hadede hende. Ønskede at *være* hende. Hver gang jeg var i nærheden af hende, smilede jeg til hende, men jeg tror godt, at

hun kunne se på mig, at det ikke var ægte. Jeg var ikke god til skuespil. Måske var det derfor, jeg ikke helt forstod, at alle andre spillede. At selv Augusta gjorde. *Især* hende måske. Jeg så de riges liv udefra, selvom jeg på en måde var midt i det. Jeg så kun, hvordan de dansede og lo og *levede*.

Jeg tænkte, at det måtte være fantastisk for Augusta at kunne bestemme over andre. Andres fangenskab var hendes frihed. Jeg tænkte på, hvordan hendes hår altid var sat op i smukke frisurer, mens mit blot hang slasket og slidt omkring mit smalle ansigt. Jeg så hele hendes liv som en balsal. Kun fyldt med dans, musik og glæde. Fest og farver. Det faldt mig aldrig ind, at hun kunne have følt sig lige så fanget som mig. Ikke før den dag hvor jeg sad og vaskede det sort- og hvidternede gulv og pludselig kunne høre gråd. Jeg rynkede panden på grund af lyden. Bed mig i læben. Det lød som om, at det var en kvinde, der græd, og jeg skyndte mig afsted for at finde ud af, hvem det var. Og der sad Augusta, krøllet sammen om sig selv i et hjørne på sit kammer. Alle malerierne af hende smilede ned til hende. Hun stirrede bare på mig i et enkelt øjeblik, og det var,

Augusta Winterfeldt (1697-1714) var gift med Christen greve Scheel (1695-1731). Parret påbegyndte i 1717 en omfattende istandsættelse og nyindretning af Gammel Estrup, så det i 1720'erne stod som en pragtfuld barokbolig, der var en højadelsmand og hans fornemme frue værdig. Ifølge gammel overtro skulle Augusta Winterfeldt have ladet sine tjenestefolk arbejde i julen og derfor være dømt til at gå igen på Gammel Estrup. Maleri på Gammel Estrup – Herregårdsmuseet. Foto: Roberto Fortuna.

som om, at hun næsten ikke kunne genkende mig. Jeg var jo også blot en tjenestepige. Jeg anede ikke, hvad jeg skulle sige. Stirrede bare tilbage på hende. Måbede. „Gå“! skreg hun så. „Forsvind“! Jeg styrtede ud af hendes kammer. Tankerne fløj rundt i mit hoved. Det var først der, det endelig gik op for mig, at Augusta Winterfeldt *var* et menneske. Ikke blot en maske, en udsmykning, en figur, men en *person*. Præcis som mig.

Jeg havde brug for luft og løb udenfor, hvor sneen dalede ned. Fnuggene landede i mit kastanjebrune hår. Smeltede langsomt. Jeg vandrede rundt udenfor i noget tid. Tænkte. Da jeg kom tilbage til Gammel Estrup, rystede jeg over det hele, mine læber var blålige, og mine fingre kolde som is. Det var ikke, før, jeg overhørte en samtale mellem Augusta og hendes mand, Christen, at det gik op for mig, at det var juleaften. Jeg lagde mærke til, hvordan Augusta smilede igen. Det var som om, at intet var sket. Dog lynede hendes øjne en anelse, da hun så mig. Måske var hun kommet til at hade mig, fordi jeg havde fundet hende, mens hun græd. Tårerne måtte for hende være et tegn på svaghed, hvorimod det for mig var et tegn på menneskelighed. Jeg hadede hende ikke længere. Ønskede heller ikke at være hende. Nu hadede hun mig, og måske – bare måske – ønskede *hun* egentlig at være *mig*. En skør tanke. Det vidste jeg godt. Og hvordan kunne jeg egentlig vide, om tårerne ikke også blot var en del af et spil?

Jeg gik ind for at fortsætte gulvvasken. Augusta fandt mig derinde. Hun greb fat i min arm og tvang

mig op at stå. Tæt på kunne jeg se, hvordan hendes ansigt *egentlig* så ud. Jeg vidste, at hun brugte blyhvidt, ligesom alle de andre fine, men først i det øjeblik så jeg, hvad det havde gjort ved hendes ansigt. Det lignede at selve den matte, blege hud krakelerede; som om hendes ansigt var en maske. En hullet maske; halvt gået i stykker. Og det gik op for mig, at sådan var det hele egentlig. Alt handlede om at lave illusioner, der var bedre end selve virkeligheden. Augusta tvang mig til at arbejde, selvom det var juleaften. Hun havde magten til det og bad mig om – nej, *forlangte* af mig – at jeg skulle sidde og spinde på en rok det meste af aftenen og natten. Det garn, jeg skulle spinde, skulle formentligt bruges til at strikke tøj. Nok *hendes*.

Da jeg lagde mig i min seng, var jeg forfærdelig udmattet og faldt i søvn med det samme, men vågnede senere op med et sæt, badet i sved. En vedvarende lyd, der skar sig ind i sindet, havde hevet mig ud af min søvn. Det lød som negle, der igen og igen og igen kradsede på vinduets glas. Langsomt svang jeg benene ud over sengekanten. Rejste mig op. Mit hjerte hamrede i mit bryst. Hurtigere hele tiden. Det virkede som om, at mørket uden for vinduet var tættere end herinde. Tykkere på en eller anden måde. Lyden stoppede pludseligt, og der var helt, helt stille, indtil glasset så blev smadret. Jeg kunne se, hvordan to hænder trængte gennem ruden, og jeg vaklede med et skrig tilbage. Fingrene var lange, tynde og helt hvide, som om det blot var knogler, men skårene sad fast i huden. Blodet løb som røde tårer ned over

ruden. Og så hørte jeg en stemme. *Hendes* stemme. Augustas. Den var forvrænget; lød anderledes, end den plejede. Det var en hæs, tom, *død* stemme. Ordene glemmer jeg aldrig: „*Se, hvad jeg har vundet, da jeg julenat har spundet*“.

Historien stammer fra skriveværkstedet på Gammel Estrup – Herregårdsmuseet, der fandt sted i efterårsferien 2015. Skriveværkstedet var resultatet af et samarbejde mellem Norddjurs Biblioteker, Gammel Estrup – Herregårdsmuseet og Lokalavisen Norddjurs.